

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Kraków, 29 września 2015r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydz. IX Gospodarczy w składzie:

sędzia SO Dariusz Pawłyszcz

protokółant st. sekr. sąd. Aleksander Powroźnik

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w Krakowie 29 września 2015r. sprawy z powództwa G. J.przeciwko (...) S.A. w A. o zapłatę 548.000 zł oraz ogłoszenie oświadczenia w prasie i portalach internetowych

I zasądza od pozwanej na rzecz powoda 17.516 (siedemnaście tysięcy pięćset szesnaście) zł wraz z kosztami postępowania 2.544 (dwa tysiące pięćset czterdzieści cztery) zł;

II nakazuje pozwanej ogłoszenie następującego oświadczenia: (...) S.A. w A. informuje, że w 2012 roku - działając wówczas pod firmą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. w A. - naruszyła prawa autorskie G. J., prowadzącego(...)w T., oraz wizerunek marki (...) poprzez sprzedaż podkoszulków, na których umieszczony był utwór G. J.. Podkoszulki te wykonane były z materiałów gorszej jakości od oryginalnych podkoszulków marki (...) uwidocznionych za załączonym zdjęciu" w następujących mediach:

a) w dwóch różnych numerach (...)na stronie 2. lub 5. i miesięcznika (...) - czcionką o rozmiarze 14 wraz ze zdjęciem podkoszulka powoda w rozmiarze co najmniej 8 x 12 cm,

b) portalu f. (...)poprzez zamieszczenie przez administratora portalu na jego stronie głównej przez co najmniej 24 h linku reklamowego do tekstu ogłoszenia ze zdjęciem, tj. linku pt. " (...) ((...)) naruszył prawa autorskie G. J. (F. A.) do podkoszulka" w dziale (...);

III oddala żądanie zapłaty 530.478 zł oraz ogłoszenia oświadczenia w zakresie wykraczającym poza obowiązek określony w p.II;

IV umarza postępowanie w zakresie żądania zapłaty 6.000 zł.

UZASADNIENIE

Powodowy twórca wniósł o:

1. nakazanie pozwanemu przedsiębiorcy handlowemu zaniechania wytwarzania i sprzedaży odzieży z wzorem powoda (sprecyzowanie pozwu k.91) oraz wycofanie jej z obrotu,

2. zasądzenie 548.000 zł, w tym:

a) 18.000 zł tytułem trzykrotnego wynagrodzenia, które byłoby należne za zgodę na wykorzystanie wzoru powoda,

b) 80.000 zł tytułem wydania korzyści uzyskanych przez pozwanego,

c) 450.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie osobistych praw autorskich,

3. nakazanie ogłoszenia oświadczenia w prasie i portalach internetowych.

W odpowiedzi na pozew [k.112] pozwany wniósł o oddalenie powództwa, ponieważ prawa autorskie do wzoru przysługują (...) Sp. z o.o., od której pozwany kupił sporne koszulki.

Wyrokiem częściowym z 6 maja 2014r. [k.426] zmienionym wyrokiem sądu II instancji z 20 stycznia 2015r. [k.753] sąd oddalił żądanie w zakresie określonym wyżej w p.1.

Ze względu na stwierdzenie przez Trybunał Konstytucyjny w toku procesu niezgodności z Konstytucją prawa do trzykrotnego wynagrodzenia powód na posiedzeniu 25 sierpnia 2015r. [k.862 11m] ograniczył żądanie do dwukrotnego wynagrodzenia.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód od 2007 roku prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) i w zakresie tej działalności m.in. sprzedaje hurtowo koszulki (tzw. T-shirty) z opracowanymi przez siebie nadrukami. W 2010 roku powód zaprojektował wzór [k.96] pt. (...) (ang. (...))" zawierający poza logo powoda (słowo A. w poprzek k. z.) kod kreskowy zawierający pierwsze 6 i ostatnią cyfrę PESEL-u powoda (pierwsze 6 cyfr oznacza d. u.). Po zamówieniu matryc, a następnie zamówieniu i wydrukowaniu wzoru na czarnych bawełnianych koszulkach powód wprowadził koszulki do swojej oferty na 2011 rok. W 2012 roku wycofał koszulki z oferty, gdyż koszulki z niemal identycznym nadrukiem sprzedawał pozwany w swoich sklepach.

Wzór na koszulkach pozwanego [k.187] różnił się od wzoru powoda następującymi elementami: 1. w k. z.zamiast słowa A. było słowo A., a na o. k.zamiast napisu (...) był napis (...), 2. w haśle ""(...) " słowo (...) zostało zastąpione słowem (...).

Koszulki te pozwany kupił od (...) Sp. z o.o. z G., której udziałowcami i zarządcami są obywatele R. T., skąd spółka importowała koszulki. Pozwany kupił 2.874 koszulek po 8,51 zł/szt. netto [faktura za 12.668 koszulek k.147, dowód dostawy k.148 - koszulek ze spornym wzorem dotyczy poz.5], lecz ze względu na złą jakość zwrócił (...) Sp. z o.o. 905 koszulek [faktura korygująca k.149, dowód zwrotu k.150]. Pozwany w swoich sklepach sprzedawał koszulki po 19,99 zł/szt. [paragon złożony przez powoda k.95], tj. 16,25 zł/szt. netto.

Typowe wynagrodzenie za zaprojektowanie wzoru podkoszulka nie przekracza 1.000 zł.

Powyższy stan faktyczny był niesporny poza autorstwem wzoru i typowym wynagrodzeniem za projekt podkoszulka (art. 229 i 230 K.p.c.).

Wyrokiem częściowym z 6 maja 2014r. [k.426, uzasadnienie k.671] sąd na podstawie art. 79.1 p.1 Pr.aut. zakazał pozwanemu wytwarzania i sprzedaży odzieży ze spornym wzorem. Sąd odwoławczy zmienił wyrok i oddalił to żądanie, ponieważ pozwany zaprzestał sprzedaży odzieży ze spornym wzorem przed zamknięciem rozprawy. Oddalenie żądania zakazania naruszania autorskich praw majątkowych powoda ze względu na utratę przez pozwanego legitymacji biernej czyni nadal otwartą kwestię, czy pozwany naruszył prawa autorskie powoda.

Zeznanie powoda [k.423] o autorstwie wzoru jest wiarygodne. W szczególności zbieżność 7 cyfr przy kodzie kreskowym z P.powoda świadczy o prawdziwości tego zeznania. Tylko powód wniósł o przesłuchanie stron na okoliczność autorstwa wzoru. Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o przesłuchanie stron [k.114] na okoliczności niesporne ustalone zgodnie z twierdzeniami pozwanego. Dlatego na posiedzeniu 25 lutego 2014r. odraczając rozprawę w celu przesłuchania stron sąd wezwał do stawienia się tylko powoda pouczając pełnomocnika pozwanego, iż pozwany ma prawo stawić się na posiedzeniu 6 maja 2014r. i w razie stawienia się zostanie przesłuchany [k.405 49m]. Przedstawiciel pozwanego nie stawił się na posiedzeniu 6 maja 2014r. i sąd na podstawie art. 302 § 1 K.p.c. przesłuchał tylko powoda.

Wg pozwanego wzór pochodzi z jednej z t. tzw. printowni, tj. firm oferujących hurtowe dostawy bawełnianych koszulek z nadrukami. Wg pozwanego firmy te dysponują dużymi bazami wzorów nadruków nieobjętych prawami autorskimi. Pozwany złożył katalog jednej z printowni [k.710] z 2007r. zawierający sporny wzór (s.40). Powód zasadnie zauważył

[k.900 22. i 29. m], że wzór ten wyraźnie stylistycznie różni się od pozostałych wzorów w katalogu, co świadczy o tym, że został do niego dołożony później. W pozostałych wzorach w katalogu na pierwszym planie jest rysunek, do którego napisy są dodatkiem. Natomiast sporny wzór składa się wyłącznie z dwóch napisów: "(...)" i "(...)" (na koszulce powoda [czarna koszulka dołączona do pozwu] napis nie zawierał błędu w postaci użycia słowa "(...)" po słowie "(...)" w formie "(...)" właściwej tylko dla trzeciej osoby liczby pojedynczej). Czcionki, którą zostały sporządzone napisy w pozostałych wzorach w katalogu, są różne, lecz jednocześnie powtarzają się w kilku wzorach. Czcionka ze spornego wzoru nie występuje w żadnym innym wzorze.

Wobec powyższych wątpliwości sąd nie ustalił, aby t. printownia oferowała sporny wzór już w 2007 roku. Oświadczenie prezesa owej printowni [k.745] o wprowadzeniu wzoru do obrotu już w 2007r. jest niewiarygodne. Oświadczenie to nie zawiera wykazu przynajmniej najważniejszych odbiorców koszulek z tym wzorem, a wniosek o przesłuchanie prezesa I. V. w drodze pomocy prawnej zmierza do przewłoki (art. 217 § 3 K.p.c.). Także zeznanie członka zarządu (...) Sp. z o.o. [k.403] jest zbyt ogólne, aby mogło być podstawą ustalenia, że wzór ma już 10 lat [k.404 22m]. Korespondencja mailowa (...) Sp. z o.o. z pozwanym [k.151-186] w sprawie zamówienia koszulek, które zostały dostarczone pozwanemu w maju 2012r., rozpoczęła się w październiku 2012r., tj. długo po tym, gdy wzór powoda mógł już być dostępny na stronach sklepów oferujących koszulki powoda.

Sąd nie ustalił, kto bezprawnie naśladował wzór powoda. Nie ma dowodów, że uczynił to pozwany. Możliwe jest, że grafik pracujący dla t. printowni przeszukiwał internet i natknął się na stronie jakiegoś polskiego sklepu wysyłkowego na koszulkę powoda, skopiował wzór z niewielkimi zmianami i przedłożył jako własny nie przewidując, że koszulki ze skopiowanym wzorem trafią akurat do P. (aczkolwiek możliwe jest także, że pozwany kupił koszulkę powoda, udostępnił ją (...) Sp. z o.o. i poprosił o zamówienie w T. czegoś podobnego).

Pozwany podniósł [k.876], że ciąg 6 cyfr z wzoru "(...)" (data urodzenia powoda) po wpisaniu do G. M. wskazuje adres w T.. Istotnie taki adres jest wskazywany (k.900 15m: miasto T., (...) jest numerem ulicy, a(...)numerem budynku), lecz pod warunkiem wstawienia spacji po (...) (tj. wpisania w G. M. (...)). Prawdopodobieństwo, że jest to przypadkowa zbieżność, jest dużo wyższe, niż prawdopodobieństwo przypadkowej zbieżności P. (daty urodzenia) powoda z numerem ze spornego wzoru.

Typowe wynagrodzenie za zaprojektowanie podkoszulka sąd ustalił w oparciu o oferty przedłożone przez powoda [k.882-884] na sumy od 1.000 zł do 11.800 zł oraz pozwanego [k.877-879,886-888] na sumy od 100 do 1.250 zł. Na podstawie art. 322 K.p.c. sąd ustalił, że bez trudu można znaleźć grafika, który zaprojektuje wzór o takim stopniu skomplikowania jak sporny wzór za 1.000 zł.

Sąd zważył, co następuje:

W świetle art. 1.2 p.2 Pr.aut. nadruk na koszulce niewątpliwie jest utworem. W piśmie z 15 stycznia 2014r. [k.730] pozwany podnosi brak indywidualnego charakteru, nieodróżnianie się od typowych wzorów na T-shirtach. Jednakże przeczy temu katalog [k.710] złożony przez pozwanego. Sporny wzór na s.40 wyraźnie odróżnia się od innych wzorów. Odróżnia się tak bardzo, iż wątpliwym jest, aby został zamieszczony w tym katalogu już w chwili jego powstania.

Wzory na koszulkach sprzedawanych przez obydwie strony są niemal identyczne. Takie podobieństwo świadczy albo o skopiowaniu wzoru, tj. albo twórca wzoru sprzedawanego przez pozwanego skopiował wzór powoda, albo powód skopiował wzór sprzedawany przez pozwanego, albo też (...) Sp. z o.o. (ew. dostawca E.) i powód skopiowali ten sam wzór nieznanego autora. Zawarcie w obydwu wzorach P. powoda jednoznacznie świadczy, iż to wzór powoda został skopiowany.

Dla roszczeń z art. 79 Pr.aut. nie jest istotne, czy pozwany zdawał sobie sprawę, iż koszulki kupione od (...) Sp. z o.o. naruszają prawo wyłączne powoda z art. 17 Pr.aut. Pozwany nie miał prawa sprzedaży tych koszulek bez zgody powoda nawet, jeśli przy zachowaniu należytej staranności nie był w stanie dowiedzieć się, iż koszulki te powstały z naruszeniem praw autorskich.

Pozwany wniósł o zawiadomienie (...) Sp. z o.o. o procesie, co sąd uwzględnił (zawiadomiony nie podjął zawiadomienia awizowanego pod rejestrowym adresem; członek zarządu zawiadomionego został na wniosek pozwanego przesłuchany w charakterze świadka na posiedzeniu 25 lutego 2014r., lecz pozwany nie skorzystał z okazji i nie wniósł o doręczenie mu w trakcie przesłuchania niepodjętego zawiadomienia). Natomiast sąd oddalił wniosek pozwanego o wezwanie (...) Sp. z o.o. do udziału w sprawie w charakterze pozwanego, gdyż to powód decyduje, przeciwko komu kieruje żądanie pozwu.

Ponieważ pozwany naruszył autorskie prawa majątkowe powoda, powodowi na podstawie art. 79.1 p.3b Pr.aut. przysługuje dwukrotne wynagrodzenie za sporządzenie projektu wzoru, tj. 2.000 zł. W przypadku utworów tego rodzaju w praktyce gospodarczej nie udziela się licencji na korzystanie z utworu, lecz zamawia się projekt wzoru.

Na podstawie art. 79.1 p.4 Pr.aut. powodowi przysługuje roszczenie o wydanie korzyści uzyskanej przez pozwanego. Korzyści nie należy utożsamiać z zyskiem, tj. przychodem ze sprzedaży pomniejszonym o wszystkie koszty. Skoro ustawodawca nie posłużył się pojęciem przychodów uzyskanych przez naruszydciela, należy uznać, że w przypadku przedsiębiorcy handlowego korzyścią jest przychód ze sprzedaży pomniejszony o koszty zakupu, tj. marża. Tylko w przypadku wytwórcy korzyścią jest całkowity przychód ze sprzedaży. Przy takiej interpretacji najdotkliwszą odpowiedzialność ponosi wytwórca, czyli ten podmiot, który rozpoczął naruszanie cudzych praw. Przedsiębiorcy handlowi, którzy często nie są świadomi, że przedmiot obrotu został wytworzony z naruszeniem praw autorskich, odpowiadają w granicach uzyskanej marży.

Pozwany kupił 2.874 koszulki, zwrócił 905, czyli sprzedał 1.969 koszulek po 19,99 zł, tj. netto (bez Vat) 16,25 zł. Koszulki kupił za 8,51 zł netto, tj. uzyskał marżę jednostkową netto 7,74 zł, a ze sprzedaży 1.969 koszulek uzyskał korzyść 15.240 zł. Powód kupował koszulki od (...) Sp. z o.o., gdy stawka Vat wynosiła 22%, a sprzedawał je, gdy wzrosła do 23%. Przygotowując rozstrzygnięcie sąd - zamiast sprawdzić stawkę Vat na paragonie [k.95] - założył, że jest taka sama jak w fakturze (...) Sp. z o.o. (22%) i dzieląc cenę 19,99 zł przez 1,22 uzyskał cenę netto 16,39 zł, w tym samym błędnie obliczył marżę jednostkową pozwanego na 7,88 zł netto. Dlatego sąd zasądził 15.516 zł zamiast 15.240 zł.

Na podstawie art. 78.1 Pr.aut. twórcy przysługuje zadośćuczynienie za zawinione naruszenie autorskich praw osobistych. Jak wyżej wskazano powód nie wykazał, aby pozwany zdawał sobie sprawę, że zaproponowany mu przez (...) Sp. z o.o. wzór narusza czyjekolwiek prawa autorskie. Przede wszystkim sprzedaż koszulek z wzorem powoda naruszała wyłącznie jego autorskie prawa majątkowe, tj. prawo wyłączne do korzystania z wzoru (art. 17 Pr.aut.). Powód na swoich koszulkach nie zamieszczał swojego nazwiska lub pseudonimu ani w żaden inny sposób nie wskazywał autora. Pozwany nie przypisywał sobie autorstwa wzoru. Zatem nie doszło do naruszenia praw z art. 16 Pr.aut. Przerobienie wzoru (art. 16 p.3 Pr.aut.) nie naruszyło autorskich praw osobistych powoda, gdyż koszulki powoda nie były sprzedawane jako zaprojektowane przez powoda. Dlatego żądanie zadośćuczynienia zostało oddalone.

Na podstawie art. 79.2 p.1 Pr.aut. powodowi przysługiwało roszczenie o złożenie przez ogłoszenie przez pozwanego oświadczenia o naruszeniu praw powoda. Sąd uwzględnił żądanie w zakresie dwukrotnego ogłoszenia w lokalnym tygodniku T. na s. 2 lub 5 (powód żądał 4-krotnego ogłoszenia na najdroższej 3. stronie, strony 2. i 5. są na drugiej pozycji co do kosztu wg cennika T.) oraz miesięcznika (...) (bez wskazania strony, gdyż żądana przez powoda 3. strona miesięcznika zawiera spis treści i nie zawiera reklam ...) Także żądanie ogłoszenia na portalu (...) było uzasadnione.

Ze względu na nadmierne koszty sąd oddalił żądanie czterokrotnego ogłoszenia w Gazecie (...) (15.000 zł za ogłoszenie wg pisma powoda oznaczającego wartość przedmiotu sporu k.92) i na portalu O. (64.000 zł). Na stronie (...) (następuje przekierowanie na (...)) nie było żądanych przez powoda linków płatnych, z czego wynika, że portal ten nie zamieszcza takich linków. Ponadto sąd skrócił nadmierne rozbudowane żądane oświadczenie.

Ze względu na zmianę żądania z trzykrotnego na dwukrotne wynagrodzenie sąd na podstawie art. 355 K.p.c. umorzył postępowanie w zakresie jednokrotnego wynagrodzenia, tj. 6.000 zł (wg powoda trzykrotne wynagrodzenie wynosi 18.000 zł).

W trakcie procesu powodowa spółka komandytowo-akcyjna przekształciła się w spółkę akcyjną i zmieniła dodatek do firmy, co nie stanowi zmiany podmiotowej w procesie.

koszty

Zgodnie z pismem powoda oznaczającym wartość przedmiotu sporu [k.91] wartość ogłoszeń nakazanych w p.II rozstrzygnięcia wynosi 11.750 zł, a razem z sumą zasądzoną w p.I wartość uwzględnionego żądania wynosi 29.266 zł. Na podstawie art. 98 i 100 K.p.c. powodowi przysługuje zwrot opłaty 5% od tej wartości, tj. 1.464 zł.

Postępowanie dowodowe niemal w całości dotyczyło autorstwa wzoru na koszulce. Dlatego powodowi przysługuje trzykrotna stawka z § 11.1 p.2 Taryfy, tj. 1.080 zł. W sumie powodowi przysługuje 2.544 zł.

W zakresie żądań majątkowych powód przegrał co do sumy 530.478 zł przede wszystkim ze względu na pozbawione podstaw prawnych żądanie zadośćuczynienia w wysokości 450.000 zł. W zakresie zwrotu korzyści powód przegrał co do sumy 64.484 zł, lecz przed złożeniem przez pozwanego odpowiedzi na pozew powód nie znał wielkości sprzedaży pozwanego. Za nieuwzględnieniem zakresu wygrania sprawy przez stronę pozwaną przemawia postępowanie strony pozwanej w procesie. Pozwany wciąż zapowiadał ustalenie, kto i kiedy wprowadził wzór do katalogów tureckiej printowni, lecz zamiast tego składał kolejne ogólne oświadczenia. Dlatego na podstawie art. 102 i 103 K.p.c. sąd odstąpił od ściśle stosunkowego rozdzielenia kosztów zastępstwa. Niniejszy wyrok obejmuje całość kosztów procesu, także związanych z roszczeniami oddalonymi wyrokiem częściowym. Jednakże oddalenie żądania zaniechania naruszania praw powoda nastąpiło wyłącznie ze względu na zaprzestanie naruszeń, lecz postępowanie dowodowe wykazało, że pozwany naruszał prawa powoda.